

lade det falde. Saa siger man: men vi kunne ikke ganske lade det falde, vi maa have noget, hvorefter vi kunne fremtvinge Skolegang; der er jo bitterlig vrangvillige Menneſker, som ikke ville lade Børnene gaa til Skole, navnlig Huusbønder. Saa vil jeg ſige, at det tror jeg heller ikke, at vi ere modne ſaa vidt, at alle Folk i Landet omfatte Skolegerningen med den Velvilje og Kærlighed, der ſkal til, for at Børnene kunne paſſe de offentlige Skoler. Men lad os ſaa give denne Skolekommiſſion, jeg for talte om, og ſom Befolkningen ſelv har valgt, noget mere Myndighed til at mulkttere. Lad os ordne det ſaaledes, at Lærerne indgive Forſømmelſeſliſterne en Gang f. Eks. hvert Fjerdingaar til Skolekommiſſionen — Lærerne ſtulle ſelvfølgelig indgive Liſter over alle Forſømmelſer — lad Skolekommiſſionen ſe paa diſſe Liſter og lad den udfinde, om der virkelig er nogle Forſømmelſer, hvor det er aabenbart, at Brangvilje er Grunden. Lad ſaa denne Skolekommiſſion have Ret til at gaa til den vrangvillige Mand, enten det nu er en Huusbond eller en Faber, give ham en Advarſel og forklare ham, hvor galt det er, og hvilket Anſvar han paadrager ſig ved at holde ſit Barn borte fra Skolen, og hjælper det ikke, lad ſaa endelig Loven have den Beſtemmelse, at Skolekommiſſionen i ſaadanne enkelte Tilfælde kan idømme Manden en virkelig Mulkt, ikke en 6 Øres Mulkt, men en Mulkt af nogle Kroner — lad os ſige fra 5—25 Kr. eller ſaa. Det er dog en Mulkt; den falder kun i enkelte Tilfælde, men den falder paa de virkelig vrangvillige og bliver et Ekſempel for andre til Stræf og Advarſel, ſom man ſiger. Det bliver i ſaa Fald ſaaledes, at Befolkningen i Sognet kan ſe, at det er en begrundet Mulkt, og at den Mand virkelig har forſet ſig. Jeg tror, at det er et Punkt, ſom vi maa tage op med, naar vi røre ved vor Skolelovgivning, vi kunne ikke lade det ligge. Thi Sagen er, at, naar vi ſtulle behandle Loven om vort Skolevæſen, ſtulle vi maae det ſaa, at den ny Lov, vi ſaa, bliver omfattet med Kærlighed ikke alene af de Lærere, ſom ſtulle have mere i Løn, men ogsaa af den Befolkning, ſom ſkal yde Lønningen. Lave vi det ſaaledes, at det ikke er Befolkningen, men kun Lærerne, der have Nytte og Fornøjelſe af vor Lovgiven, er jeg bange for, at vi lave det ſaaledes, at Befolkningen kommer til at ſe med Miſtilid paa den Skolelov, vi give, og paa den Skole, vi ſidder i, og ſaa, mener jeg, bliver det Førſte værre end det ſidſte. I Lovforſlaget § 2 er der indført Regler, hvorefter Skolerne ſtulle ordnes, naar

Børneantallet bliver for ſtort. Det hedder derom, at naar Grænsen er overſtreden, naar der er mere end 35 Børn gennemſnitlig i Klaffen i to paa hjuanden følgende Aar, ſkal en ny Klasse og et nyt Lærerembede oprettes ved Skolen eller en Forſkole oprettes i Diſtriktet. Det er egentlig de to Udveje, der ere foreſlaaede; men ſaa er der endvidere ſøjet til: „eller Lærere træſterne forøges paa anden af Miniſteriet for Kirke- og Underviſningsvæſenet godkendt Maade“. Jeg tror, at man her kunde medtage flere Maader at ordne Sagen paa. Der er nemlig en Maade, ſom for mange Kommuner vilde være meget anvendelig og meget heldig, og det er den, at man midt i Kommunen har en Hovedskole, hvori der kan være flere Klaffer, medens man rundt omkring i Kommunens Udkanter har Forſkoler eller Smaaſkoler. Derved kan der opnaas en udmærket Klaffedelning uden nogen videre betydelig Beſoſtning, og det vil i mange Tilfælde være en udmærket Maade at ſaa Kommunens Skolevæſen vidnet paa. Jeg tvivler ikke om, at noget ſaadant ogsaa vil kunne indføres, uden at det ſtaar i Løven, naar der blot i Løven ſtaar, at det kan ordnes paa anden af Miniſteriet godkendt Maade; men jeg mener, at det er rettere, at man indfører det udtrykkelig i Lovforſlaget. Jeg tror heller ikke, at det er rigtigt, at man udelukker den Mulighed, at det kan ordnes ved Omlæggelſe af Diſtrikterne. Jeg ved nok, at det ikke er ſaa fyldeſtøgende en Ordning, ſom mange kunde ønske, men det kan i mange Tilfælde være den Ordning, ſom er den meſt lempelige og næſten den eneſte mulige for Kommunen. I lige Maade mener jeg, at den Beſtemmelse, ſom er indført i § 8 om den private Skole, egentlig burde indføres i § 2. Her synes jeg, at den retteſt hører hjemme, fordi den jo meſt vil ſaa Anvendelſe, hvor der er for ſtort et Børneantal i en Skole, idet Sogneraadet i ſaa Tilfælde gør Afkord med Beſtyrelſen af den private Skole om at overtage Underviſningen af et Antal af Kommunens Børn. — Hvad angaar § 4, har jeg blot nogle ſaa Bemærkninger at gøre. Jeg kan i det væſentlige billige Optagelſen af de Sag, der her ere foreſlaaede. Naar Religion imidlertid her er opført ſom et Sag, kunde jeg meget ønske, at man havde ſat bi-belſt Historie i Stedet og intet andet. Den Underviſning, vi have trindt omkring i vort Land i Lærebog eller Katekiſmus eller Dogmatik eller, hvad man nu vil kalde det, tror jeg i mange Tilfælde gør lige ſaa megen Skade ſom Gavn. Stærkere vil jeg ikke ud-tale mig derom; men jeg har i alt Fald ved